

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم باغبانی

دستورالعمل تهیه پوستر

دی ماه ۱۳۹۶

مقدمه

به منظور آشنایی هر چه بیشتر اعضای هیأت علمی و محققین با چگونگی انعکاس نتایج تحقیقاتی در قالب تهیه پوستر و نیز به منظور یکپارچه‌سازی و ایجاد پوسترهایی با شکل و ظاهر یکسان، کمیته انتشارات موسسه تحقیقات علوم باغبانی، اقدام به تدوین "**دستورالعمل تهیه پوستر**" نموده است. امید است بتوانیم تا با به کارگیری درست و اصولی دو عنصر کلام و تصویر، یافته‌های پژوهشی علم باغبانی را با سرعت و سهولت بیشتر در اختیار بهره‌برداران قرار دهیم و در استحکام پل ارتباطی بین تحقیقات و اجرا بیش از پیش موثر واقع شویم.

ماده (۱) تعریف پوستر:

پوستر به عنوان یکی از رسانه های آموزشی نوشتاری، ابزاری برای برای برقراری صحیح و کامل ارتباط با خواننده، و وسیله آموزشی برای بیان نمایشی حقایق و ایده ها با استفاده از شکل، نمودار، عکس و دیگر عناصر تزئینی می باشد. از این رو رسالت پوستر در قالب یک رسانه خبری که انعکاس دهنده نتایج اجرای یک پروژه تحقیقاتی است، انتقال صحیح و سریع پیام به شیواترین و آسان‌ترین شکل ممکن است.

ماده (۲) هدف اولیه پوستر:

هدف از طراحی و انتشار پوستر، انتقال مطلب یا یک پیام اضطراری به خواننده است به گونه ای که با یک نگاه سریع و گذرا پیام را دریافت کند.

ماده (۳) هدف نهایی پوستر:

۳-۱- هدف آموزشی: ارائه یک پیام آموزشی اضطراری برای به کارگیری آن توسط مخاطبان که بیشتر در حیطه شناختی قرار دارد.

۳-۲- هدف ترویجی: ارائه یک پیام برای تغییر باور، نگرش و گرایش مخاطبان نسبت به موضوعی خاص، این پیام بیشتر در حیطه عاطفی و بینشی قرار دارد.

ماده ۴) مخاطبان پوستر:

مخاطبان پوستر کارشناسان ترویج، کشاورزان و بهره برداران بخش کشاورزی هستند.

ماده ۵) ویژگی های پوستر:

۵-۱- **سادگی**: مقوله ای است که در اغلب محصولات گرافیک جهت سرعت بخشیدن به درک مفهوم، استفاده می شود. در پوستر نیز سادگی را با استفاده اعمال حساسیت در استفاده از فرم و رنگ ایجاد می کنند. پرهیز از سادگی سبب بروز گنگی و پیچیدگی در پوستر می گردد.

۵-۲- **گویایی**: گویای یعنی با نگاه اولیه به پوستر، کلیات موضوع را دریافت کنیم. در توضیح ساده تر می توانیم گفت فضای پوستر باید با از موضوع آن مرتبط باشد.

۵-۳- **جذابیت رنگی**: پوستر باید در عین سادگی، تا بتواند توسط بیننده مورد توجه قرار گیرد. مهم ترین فاکتور جذابیت در پوستر رنگ است. طراح پوستر، در حیطه موضوع مورد نظر می بایست به خوبی رنگهای جذاب را شناسایی و در پوستر به کار ببرد.

۵-۴- **کادر مناسب**: منظور از انتخاب کادر مناسب می بایست پیش از طراحی پوستر، صورت پذیرد. کادر عمودی، کادری است خبری، و هر چه کادر باریکتر باشد خیر تند و تیز تر به مخاطب منتقل می شود. به تعبیری دیگر رسمی ترین و با صلابت ترین کادر در پوستر، کادر عمودی است.

۵-۵- **ترکیب بندی مناسب فرم و رنگ**: منظور از ترکیب بندی مناسب فرم و رنگ در پوستر، قرارگیری مناسب عناصر در کادر پوستر می باشد. این موضوع نیازمند آشنایی طراح با شناخت کادر و کمپوزسیون مناسب است. کمپوزسیون یعنی ترکیب بندی به جا و مناسب فرم در کادر به نحوی که یک طرح واحد را تداعی کرده و چشم نواز باشد. گروهی از رنگها در کنار یکدیگر جلوه ای زیبا و مناسب دارند. طراح با علم رنگ شناسی خود می بایست به درستی رنگهای مورد نیاز طرح را انتخاب کند.

۵-۶- **عدم پراکندگی** : عدم پراکندگی مطالب در یک پوستر، به مفهوم آن است که شکل و عناصر پوستر به نحوی طراحی شود که طرح واحدی را تداعی کنند.

۵-۷- **خلاقیت ویژه**: طرح پوستر می بایست حاکی از ایده ای مبتکرانه و خاص بوده و مخاطب را پس از دریافت آن ایده، به وجد آورد. این ایده مبتکرانه، عامل جذابیت را در پوستر تقویت کرده و باعث ماندگاری آن می گردد.

۵-۸- **خوانایی در پوسترهای نوشتاری** : پوستر به لحاظ ساختار و شکل کلی یک طرح نوشتاری است. در حیطه فاکتور خوانایی مهم است که نوشتار غلط املائی نداشته باشد و مخاطب توانایی خواندن آن را پیدا کند.

۵-۹- **حروف گذاری مناسب تیرهای اصلی و فرعی (Layout)** : منظور از حروف گذاری مناسب، با موضوع پوستر، انتخاب رنگ مناسب حروف (تیر اصلی و فرعی) و چیدمان مناسب در کادر به نحوی که عناصر یا طرح اصلی در پوستر لطمه نخورد و چه بسا آن را تقویت کند.

۵-۹-۱- موارد ذیل نقش اساسی را در حروف گذاری بر عهده دارد:

- به کار بردن خطوط جهت دار که چشم را هدایت کند.
- اضافه کردن تصویری که حرکت را تداعی کند.
- گروه بندی عناصر موجود در پوستر که نظم در کادر را ایجاد کند.

۵-۹-۲- **افزایش کیفیت اطلاع رسانی پوستر:**

- استفاده از اشکال زیر ساختی متناقض در پشت تصویر یا قرار گیری حروف در زیر کار.
- استفاده از اندازه و رنگ های متضاد در ایجاد فونت.
- تغییر در ایجاد فونت به گونه ای که بتواند در پوستر تاکید و توجه بیشتری را تداعی کند.
- بیان یک عقیده در جهت جذب بیننده.

ماده ۶) اصول طراحی پوستر :

۶-۱- حتی المقدور از زبان محلی برای مخاطبان یک منطقه استفاده شود .

۶-۲- استفاده از علایمی که برای افراد بی سواد قابل فهم باشد.

۶-۳- فقط یک پیام در پوستر گنجانده شود؛ آوردن چند ایده در یک پوستر، باعث سردرگمی مخاطبین و شلوغی آن می شود.

۶-۴- پوستر باید مطالب را به صورت کوتاه و مختصر بیان نماید تا خواننده بتواند آن را در مدت کوتاهی مطالعه نماید؛ بهتر است کلمات بکار رفته شده از ۸ کلمه بیشتر نباشد.

۶-۵- پوستر نباید تصاویر زیادی داشته باشد.

۶-۶- پوستر باید بدیع، جالب و نو باشد. این مطلب شامل محتوا، کلمات و جملات، طرحها و روابط بین عناصر تشکیل دهنده آنها نیز می شود.

۶-۷- پوستر را می توان تنها به یک نوشته و یا تیترا خلاصه نمود؛ این گونه نوشته ها مدت زیادی در خاطر مخاطبین باقی می ماند.

۶-۸- نحوه قرار گرفتن قسمتهای مختلف پوستر از جمله تیتراها و عناوین آنها از جمله متغیرهایی هستند که در میزان تاثیر گذاری بر مخاطبین دخالت فراوان دارد.

۶-۹- رنگها مبین ایده ها و احساسات هستند و چنانچه به طرز صحیحی از آنها استفاده شود، می تواند تاثیر بسزایی بر روی بیننده باقی بگذارد، بنابراین نباید از رنگها فقط به عنوان تزئین استفاده شود.

ماده ۷) ساختار پوستر :

۷-۱- اسم موسسه/پژوهشکده/مرکز با قلم (Bzar اندازه ۱۳ قلم نازک) در سمت راست و آرم وزارت جهاد کشاورزی و اسم سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با قلم (Bzar اندازه ۱۳ قلم نازک) در سمت چپ.

۷-۲- پوستر باید در قالب صرفاً یک صفحه A4 تهیه شود.

۷-۳- ابعاد پوستر: ۷۰×۵۰ سانتی متر و به صورت ایستاده (Portrait) و در صورت نیاز ۷۰×۱۰۰ سانتی متر طراحی می گردد.

۷-۴- اجزای پوستر به ترتیب عبارت است از:

۷-۴-۱- عنوان پوستر کوتاه و قلم (Bzar اندازه ۲۰ **Bold**) در نظر گرفته شود .

۷-۴-۲- اسامی (نگارنده یا نگارندگان) با قلم (Bzar اندازه ۱۶ **Bold**) و پست سازمانی با قلم (Bzar اندازه ۱۴، قلم نازک) باشد.

۷-۴-۳- مقدمه و شرح موضوع گویای تحقیق را نمایان سازد و در ۲ پاراگراف با قلم (Bzar اندازه ۱۸، قلم نازک) باشد.

۷-۴-۴- زیر نویس عکس با قلم (Bzar اندازه ۱۲، قلم نازک) باشد.

۷-۴-۵- توصیه های فنی و نتایج در یک پاراگراف با قلم (Bzar اندازه ۱۸، قلم نازک) باشد.

۷-۵- حداقل ۴ قطعه عکس واضح که توسط نگارنده تهیه و گویای تحقیق انجام شده، باشد.

۷-۶- فاصله خطوط (single)، حاشیه از بالا، پایین، چپ و راست، به اندازه حداقل ۲,۵ سانت مورد توجه قرار گیرد.

۷-۷- به نوع قلم و اندازه **متن فارسی** در بالا اشاره شده، اما در تمام موارد **متن انگلیسی** Times New Roman و اندازه آن دو شماره کوچکتر از متن فارسی باشد.

۷-۸- الگوی تهیه پوستر به شرح تصویر ذیل می باشد.

حداقل ۲,۵ سانتی متر

عنوان پوستر (قلم Bzar اندازه ۲۰ Bold)

نگارنده یا نگارندگان (قلم Bzar اندازه ۱۶ Bold)

پست سازمانی و محل خدمت (قلم Bzar اندازه ۱۴ قلم نازک)

مقدمه و شرح موضوع در ۲ پاراگراف
(قلم Bzar اندازه ۱۸ قلم نازک)

زیرنویس عکس (قلم Bzar اندازه ۱۲ قلم نازک)

توصیه ها و نتایج در یک پاراگراف
(قلم Bzar اندازه ۱۸ قلم نازک)

حداقل ۲,۵ سانتی متر

این دستورالعمل مشتمل بر ۷ ماده می باشد.